

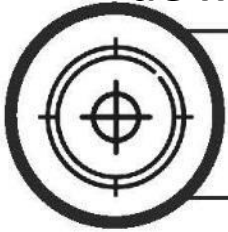
**Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
'Onderstation op de hoogspanningslijn
Massenhoven - Van Eyck'
in Balen, Lommel, Hechtel-Eksel en Pelt**

Procesnota 1 (fase startnota)

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	7
2	Overlegstructuur.....	8
2.1	Planteam	8
2.2	Vlaamse Regering.....	8
2.3	Onderzoekersoverleg.....	8
2.4	Bilateraal overleg.....	8
2.5	Publieke consultaties	9
3	Procesverloop GRUP en -aanpak.....	10
3.1	Startfase - startnota.....	10
3.2	Scopingfase.....	10
3.3	Fase opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan.....	10
3.4	Fase opmaak ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan.....	11
3.5	Goedkeuringsfase.....	11

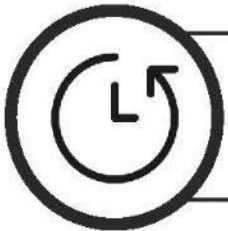
Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Onderstation op de hoogspanningslijn Massenhoven - Van Eyck’

Waarom maken we dit plan?

[[Planvoornemen](#)]

De plandoelstelling van het GRUP is de realisatie van een hoogspanningsstation voor de omzetting van 380 kV naar 150 kV. [Meer weten? zie startnota hoofdstuk 4.](#)

Wat ging er aan dit plan vooraf?

[[Historiek](#)]

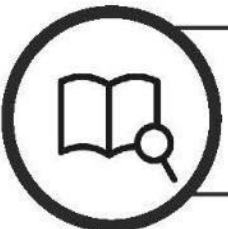
Het project-Noord Limburg is een onderdeel van het vermaasde hoogspanningsnet, beheerd door Elia. De komende jaren worden verschillende investeringsprojecten in de ruggengraat van het elektriciteitsnet gerealiseerd. Dit is nodig om de integratie van hernieuwbare energie via het 380kV-net mogelijk te maken. [Meer weten over het project Noord-Limburg? Zie startnota hoofdstuk 3.](#)

Over welk gebied gaat het?

[[Plangebied](#)]

Er worden vier 4 mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation onderzocht. Deze liggen allen nabij de bestaande 380 kV verbinding tussen Massenhoven en Van Eyck, in de gemeenten Balen en Hechtel-Eksel. De bestemmingswijziging voor het hoogspanningsstation wordt ook planologisch gecompenseerd. Drie mogelijke locaties worden onderzocht. [Een situering op kaart? Zie startnota hoofdstuk 9](#)

Wat kunnen de effecten zijn?

[[Scoping](#)]

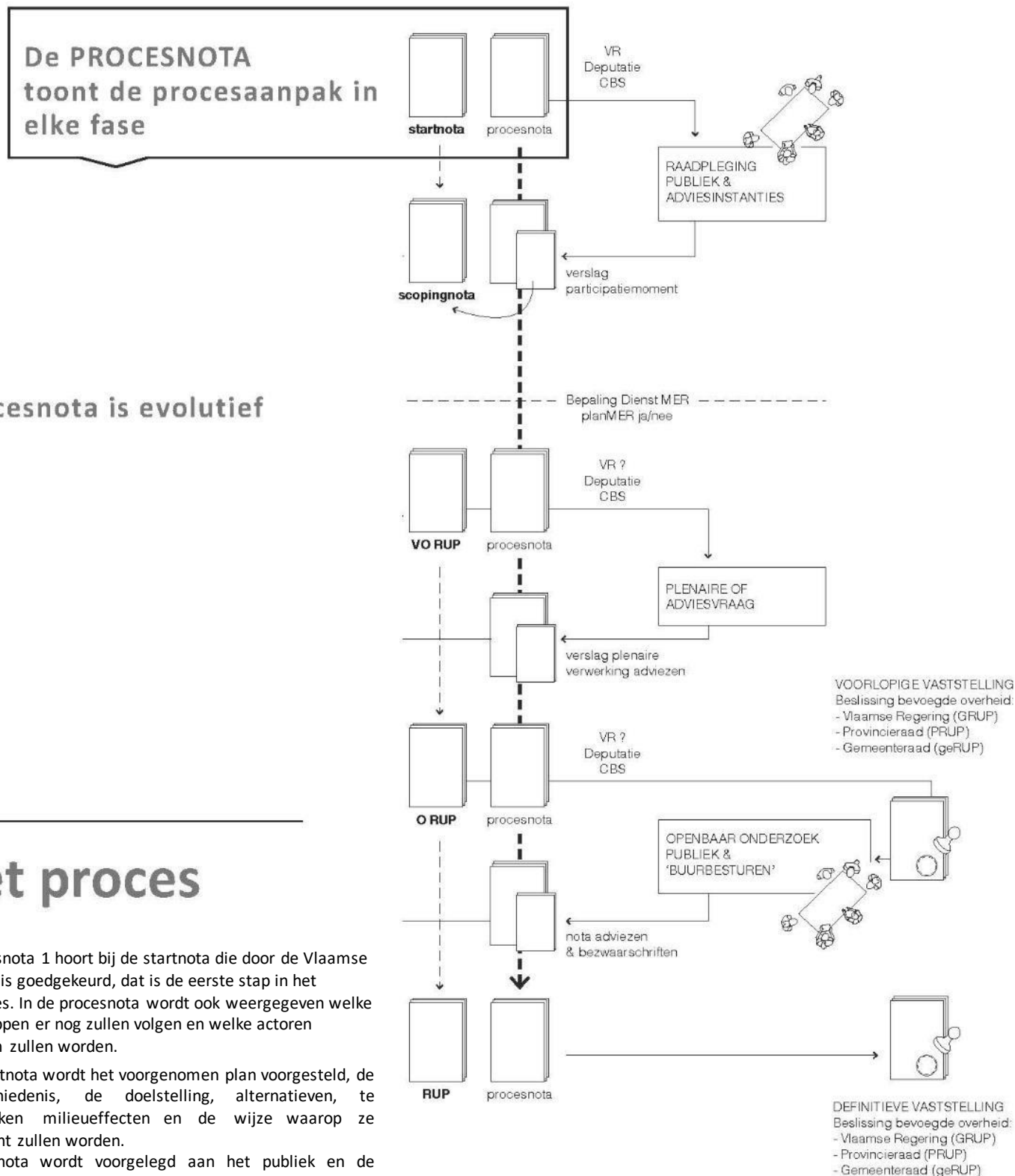
Voor de zone van het hoogspanningsstation en de planologisch compensatie worden bestemmingswijzigingen doorgevoerd, die onderworpen worden aan een milieuonderzoek. [Meer weten over de milieubeoordeling? Zie startnota hoofdstuk 10.](#)

Het plan

In de energietransitie speelt elektriciteit een grotere rol spelen in het totale energiesysteem omdat deze hernieuwbaar kan opgewekt worden. Twee wijzigingen dringen zich op, enerzijds een fundamentele transformatie van het huidige productiepark en anderzijds de verdere uitbouw van het Belgische elektriciteitsnet op hoge spanning dat nodig is om de toename van volatiele internationale stromen en grotere hoeveelheden hernieuwbare energie te transporteren. Ook het hoogspanningsnet in de regio Noord-Limburg staat voor grote uitdagingen door de snelle industriële groei in de ruime regio en de injectie van hernieuwbare energie. Momenteel bestaat er geen aftakking op de “snelweg” voor elektriciteit (het 380 kV netwerk) met een betere bevoorradingszekerheid via het binnen- en buitenland. Om hieraan tegemoet te komen worden in de regio Noord-Limburg 3 ingrepen gepland: het realiseren van een aftakpunt (= hoogspanningsstation) op de bestaande hoogspanningslijn (380 kV) Massenhoven - Van Eyck; het bouwen van een nieuw onderstation in Lommel (Dorperheide - Kristalpark) en het aanleggen van de ondergrondse 150kV kabelverbindingen tussen beide stations. De Vlaamse Regering zorgt zo voor een planologische verankering van de visie. Enkel het bouwen van het hoogspanningsstation en de daarbij horende plancompensatie zijn onderdeel van het voorgenomen GRUP.

& PROCES

Hoe ver staat het proces voor de opmaak van het GRUP?

Procesnota 1

Dit document is de procesnota 1 van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) 'Onderstation op de hoogspanningslijn Massenhoven - Van Eyck'. De procesnota 1 hoort bij de goedgekeurde startnota en schetst het planproces dat doorlopen is om tot de startnota te komen. De procesnota schetst eveneens het vervolgproces zoals het naar verwachting zal worden doorlopen. Dat proces wordt stap voor stap opgezet en kan dus wijzigen ten opzichte van wat nu is opgenomen in de procesnota 1.

Een geïntegreerd planningsproces voor een GRUP kent 5 fases. De resultaten van elk van deze 5 fases worden geconsolideerd in een nota. De startnota is dus de eerste van 5 nota's die elkaar opvolgen.

In deze procesnota is vooral informatie over het procesverloop en de procesaanpak.

In de startnota is de inhoudelijke informatie over het GRUP opgenomen. De startnota wordt voorgelegd aan alle betrokkenen in een publieke raadpleging met een participatiemoment. Iedereen kan dus kennisnemen van het voorgenomen plan, opmerkingen formuleren en suggesties doen over doelstellingen, aanpak en onderzoek.

Het planteam wordt voor de milieubeoordeling ondersteund door erkende MER-deskundigen van de Antegroup.

Opstartfase

Het geïntegreerd planningsproces van het GRUP 'Onderstation op de Massenhoven - Van Eyck' wordt formeel opgestart met de goedkeuring van de startnota door de Vlaamse Regering op 28 februari 2025.

Op dit moment is de eerste onderzoeksfase van dit GRUP doorlopen. De resultaten van dit eerste onderzoek zijn opgenomen in de startnota. Zowel start- als procesnota zijn te raadplegen op:

www.omgevingvlaanderen.be.

Contact en info:

Departement Omgeving

www.omgevingvlaanderen.be

omgevingsplanning@vlaanderen.be

02. 553 38 00

Koning Albert II-laan 15, bus 550, 1210 Brussel

1 Inleiding

Voorliggend document is de procesnota 1 die hoort bij de startnota voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening: GRUP 'Onderstation op de hoogspanningslijn Massenhoven - Van Eyck'.

De VCRO stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zogenaamde geïntegreerd planningsproces. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota
- 2° de scopingnota
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

In functie van het geïntegreerde planningsproces wordt een procesnota opgesteld die het volledige verloop van het planningsproces beschrijft. Het is een informatief en evolutief document dat in de loop van het planningsproces kan worden aangevuld. De procesnota geeft aan hoe het proces zal verlopen en bevat informatie over welke actoren betrokken worden bij het planningsproces, op welke wijze de participatie georganiseerd zal worden en hoe omgegaan wordt met de resultaten van de participatie, en hoe en wanneer de informatieverstrekking zal verlopen.

2 Overlegstructuur

2.1 Planteam

Het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgesteld door een planteam dat volgens de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) kan bestaan uit verschillende personen die werken in een samenwerkingsverband, waaronder minstens één ruimtelijk planner.

Het planteam voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Onderstation op de hoogspanningslijn tussen Massenhoven en Van Eyck’ wordt gevormd door vertegenwoordigers van:

- Gemeenten Balen, Lommel, Hechtel-Eksel en Pelt
- Departement Omgeving (ruimtelijk planner en vertegenwoordigers team omgevingseffecten)

Het planteam is de motor van het planproces: het zorgt voor de opmaak van documenten, zoals de startnota, voor de voortgang van het proces en uit te voeren onderzoeken, voor de kwaliteitsbewaking en voor de communicatie met alle betrokkenen. Het planteam is ook verantwoordelijk voor de opmaak van de milieubeoordeling die geïntegreerd verloopt als een onderdeel van het GRUP.

Het planteam wordt voor de milieubeoordeling ondersteund door deskundigen van de Anteagroup.

2.2 Vlaamse Regering

Een planproces en de opmaak van een GRUP vereist ook beslismomenten. De concrete en formele beslissingen in het planproces voor het GRUP ‘Onderstation op de hoogspanningslijn tussen Massenhoven en Van Eyck’ worden genomen door de Vlaamse Regering. De eerste stap in het beslissingsproces is de goedkeuring van de startnota op 28 februari 2025. Daarmee zette de Vlaamse Regering het proces formeel in gang. Naast de goedkeuring van de startnota zal de Vlaamse Regering ook beslissen over zowel het ontwerp GRUP (bij de voorlopige vaststelling) als het definitieve GRUP (bij de definitieve vaststelling).

2.3 Onderzoekersoverleg

Het planteam kan zich inhoudelijk en procesmatig laten ondersteunen door externe deskundigen. Deze inhoudelijke besprekingen vinden plaats in een onderzoekersoverleg. Dit is een overlegorgaan waar het planteam samen met haar partners en deskundigen informatie uitwisselt en de voortgang van het proces bespreekt. Dit overleg wordt opgevat als een werkoverleg en is zeer praktisch van aard. De samenstelling van het onderzoekersoverleg kan evolueren doorheen het proces, afhankelijk van de fase en de relevante thema's.

2.4 Bilateraal overleg

Naast bovenstaande overleggroepen kan doorheen het planproces ook nood zijn aan één-op-één gesprekken met bepaalde actoren. Dit bilateraal overleg vindt plaats volgens noodzaak, wordt voorbereid door en teruggekoppeld naar het planteam.

2.5 Publieke consultaties

De startnota wordt, zoals de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt, onderworpen worden aan een raadpleging van de bevolking gedurende 60 dagen. De publieke raadpleging loopt van 25 maart tot en met 23 mei 2025. De startnota wordt ter inzage gelegd bij de gemeenten Balen, Hechtel-Eksel, Pelt en digitaal ter beschikking gesteld op de website van het departement Omgeving. Tijdens deze publieke consultatie wordt in elke gemeente een participatiemoment voorzien. Die momenten hebben de vorm van een infomarkt. Het project en het GRUP worden toegelicht op posters en er is mogelijkheid om vragen te stellen aan de opstellers van het plan.

De publieke raadpleging wordt bekendgemaakt op de website van het Vlaamse departement Omgeving, in het Belgisch Staatsblad en via krantenberichten. Daarnaast wordt in de betrokken gemeenten een flyer bedrukt. Iedereen is welkom op de infomarkt. Inschrijven kan via de website van het departement Omgeving.

Na de voorlopige vaststelling van het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zal zoals de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening bepaalt, een openbaar onderzoek van 60 dagen georganiseerd worden.

Bijkomende publieke participatiemomenten zijn mogelijk, bijvoorbeeld naar aanleiding van het openbaar onderzoek over het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan.

3 Procesverloop GRUP en -aanpak

3.1 Startfase - startnota

De voorbereiding van het planproces en de vertaling van de verschillende opties in de startnota gebeurde in overleg met de betrokken actoren in het voortraject, met name in het planteam voor het GRUP, die in het najaar 2023 en voorjaar 2024 een aantal keer hiervoor samen is gekomen.

De startnota wordt na de goedkeuring door de Vlaamse Regering onderworpen aan een publieke consultatie van 60 dagen.

Tegelijk met deze publieke consultatie wordt advies gevraagd over de startnota en de procesnota aan:

- de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO)
- de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen;
- de deputatie van de betrokken provincies Limburg en Antwerpen;
- de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten Balen, Lommel, Hechtel-Eksel en Pelt;
- de overige door de Vlaamse Regering in een uitvoeringsbesluit aangewezen diensten.

3.2 Scopingfase

Op basis van de adviezen en inspraakreacties uit de publieke consultatie zal het planteam de startnota daarna herwerken tot een scopingnota.

Het planteam maakt een nota waarin aangegeven wordt op welke wijze de inspraakreacties verwerkt zijn en gemotiveerd wordt waarom wel of niet op de vragen en opmerkingen ingegaan is bij de opmaak van de scopingnota. Dit verslag wordt toegevoegd aan de geactualiseerde procesnota2.

3.3 Fase opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan

In deze fase worden de milieueffecten van de verschillende planalternatieven onderzocht zoals aangegeven in de scopingnota. Mede op basis van de resultaten van dit milieueffectenonderzoek zal het planteam een voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan opmaken dat daarna wordt voorgelegd aan een plenaire vergadering, zoals voorzien in de VCRO.

Van de plenaire vergadering en het overleg met het planbegeleidingsteam wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegevoegd aan de geactualiseerde procesnota3.

3.4 Fase opmaak ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan

Op basis van de conclusies van de plenaire vergadering over het voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan stelt het planteam een voorstel van ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan op en geeft aan op welke wijze rekening gehouden wordt met de adviezen van de plenaire vergadering.

Nadat de Vlaamse Regering het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan voorlopig vaststelt, wordt het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen aan een openbaar onderzoek van 60 dagen.

Het planteam kan er voor opteren om tijdens het openbaar onderzoek een informatiemoment voor de bevolking te organiseren onder de vorm van een infomarkt in de betrokken gemeenten.

Na de beslissing over de voorlopige vaststelling wordt procesnota geactualiseerd. In deze procesnota 4 wordt aangegeven op welke wijze de Vlaamse Regering rekening gehouden heeft met de adviezen van de plenaire vergadering.

3.5 Goedkeuringsfase

Het planteam verwerkt de adviezen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek en maakt een voorstel van definitief ruimtelijk uitvoeringsplan op. De neerslag van de wijze waarop de adviezen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek verwerkt zijn, wordt opgenomen in het ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling.

De bevoegde minister vraagt het advies aan de Raad van State over het principiële goedgekeurd plan. Na de verwerking van het advies van de Raad van State beslist de Vlaamse Regering tot definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Na de definitieve vaststelling wordt de procesnota 5 opgesteld die het planningsproces afrondt.